

# BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

## PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

## PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin  
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;  
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banii de prenumerațiune la  
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

## Discursul pronunțat de dl Alexandru Mocsonyi la Rășinari.

Discursul pronunțat de dl A. Mocsonyi la Rășinari, publicat și de noi în numărul trecut, este o cunună de valoare neperitoare, pusă cu deplină pietate pe stindardul de viață, sub carele biserica și poporul român timp de optsprezece veacuri a prestat cu succes greua luptă pentru susținerea și apărarea individualității sale naționale.

Acest discurs espune în reasumat momentele cardinale din istoria bisericii și neamului românesc; și în același timp urzesce și țese firul istoric mai departe; — și pe basa faptelor trecutului marchează cu o logică neînșelătoare linia noastră de conduită, programa de viață pentru prezente și pentru viitoriu.

„Din mult agitatul trecut al poporului român, — țice dl Mocsonyi în acest discurs, — se ridică în relief în deosebi două fapte însemnate, și anume:

a) „Biserica a fost în tot decursul unui șir lung de secolii sinistri, și în timpurile cele mai deperate, pururea unicul și ultimul adăpost al poporului român; și

b) „Poporul român secularele sale strimtoriri le-a suferit în deosebi pentru statornicia sa, cu carea a ținut strins și firm la biserica sa strămoșească.

„În aceste două fapte istorice se manifestază, — continuă vorbitorul, — sănătosul instinct vital al poporului român; ér în manifestarea seculară a acestui instinct apare însuși geniul Românismului.

„Geniul Românismului îl constituie sintesa psihică: spiritul creștinismului ortodox, cortopit cu spiritul anticei culturi romane, — astfel, că: biserica națională este partea integrantă, indisolubilă a Românismului genuin, condițiunea de viață a poporului român.”

Momentele cuprinse în cele citate până aci din discursul dlui Mocsonyi sunt, repețim, o cunună de valoare neperitoare, pusă pe stindardul, sub carele a

suferit și a trăit în trecut poporul român, sânt factorii, prin a căror conlucrare s'a susținut și s'a desvoltat poporul nostru în trecut, luptând cu greutate, cari în adevăr se par neînvingibile.

Este adecă fapt, că noi Românii trăim și astăzi aici ca biserica și ca popor, păstrându-ne nealterate legea și limba, datinele și individualitatea noastră națională, — pe un teritoriu, — unde mulțime de alte popore, cari odinioară au trăit aici cu noi, și-au aflat mormântul. Faptul acesta, ca atare, este dovadă, că în noi, în poporul nostru, este multă putere de viață, multă trăinicie; ér această putere și această trăinicie rezultă din cele două momente istorice, amintite în un mod atât de nimerit de dl Mocsonyi, și anume din faptul, că „biserica strămoșească a fost pururea unicul și ultimul adăpost al poporului român,” precum și din faptul, că „poporul român secularele sale strimtoriri le-a suferit în deosebi pentru statornicia, cu carea a ținut strins și firm la biserica sa strămoșească.”

Acastă constatare este tributul de recunoscință și de pietate, cu carele datorim bisericii noastre naționale. Și dl Mocsonyi a făcut această constatare, a depus acest tribut al pietății față de trecutul nostru într'un moment din cele mai solemne, într'un moment, când clerul și poporul din întreagă Metropolia era present prin reprezentanții săi la mormântul fericitului Metropolit Andreiu baron de Șaguna, spre a-și depune tributul său de pietate către figura aceluia, cea mai distinsă a reînviatelor noastre biserici naționale, — enunțând vorbitorul, că: „mărimea fericitului Metropolit consistă și emanază din faptul, că într'insul a fost intrupat spiritul genuin al românismului, acel spirit, carele privesce în biserica națională: condițiunea de viață a poporului român.” „Acest principiu, țice vorbitorul, a dat nemuritoriului nostru Metropolit puterea magică, ca să deștepte la nouă viață, plină de speranță, biserica națională din somnul morții, în care adormise mai bine ca un secol și jumătate.

De acest spirit a fost însuflețit Marele nostru Metropolit, când cu înțelepciunea sa departe prevedătoare a așezat biserica națională pentru veacuri pe fundamente de granit.“

Constatând mai departe vorbitoriul, că: „noi binecuvântăm memoria lui Șaguna, și binecuvântată va rămâne până când va susta Românismul cu biserica sa națională, adaugă următoarele :

„Er gratitudinea noastră nemărginită față cu acest mare binefăcătoriu al nostru vom dovedi-o, precum în trecut, așa și în viitoriu prin faptele, lucrând inspirați de al lui spirit pentru întărirea, prosperarea și înflorirea bisericii noastre naționale.“

Astfelu încununând dl A. Mocsonyi stindardul de viață al bisericii și poporului român prin tributul de pietate ce-l dă trecutului, în același timp ne espune și linia de conduită pentru viitoriu, — dechiarând, că gratitudinea noastră nemărginită față de trecut „vom dovedi-o numai prin fapte, lucrând inspirați de spiritul lui Șaguna pentru întărirea, prosperarea și înflorirea bisericii noastre naționale.“

Mai estragem din acest memorabil discurs următoarele două pasage, și anume : Dice dl Mocsonyi :

a) „Fie că catolicismul și calvinismul au strimtorat poporul pentru ortodocșia sa, fie că grecismul și slavismul au știrbit caracterul național al bisericii, — pururea Românismul a fost atacat în nervul său vital ; er ruptura istorică a elementelor indisolubile — Românismul a resimțit-o drept ca o durerოსă vivisecțiune ; și

b) „Cu durere simțim, că trăim într'un timp, care nici aspirațiunilor religioase, nici aspirațiunilor naționale ale bisericii nu mai suride, și care par' că are să-și pērdă simțul pentru bunurile ideale ale vieții.“

Față de constatarea primă dl Mocsonyi conchide :

„Pricepem deci, de ce biserica națională a fost, este și va rămâne în veci condițiunea de viață a poporului român.“

Er față de a doua, enunță următoarele :

„Dar acestea ne pot servi numai ca îndemn de încordare, nu de descurajare. Biserica, care prin atâtea peripeții a trecut, care din mōrte a re'nviat, cu drept cuvēt pōte dice : „Alios vidi ventos.“ — „Er noi, fiii ei credincioși, cu mândrie și încredere ne putem îndrepta ochii spre acei bărbați distinși, cari astăzi stau în fruntea bisericii, spre acei bărbați valoroși, cari cu înțelepciune și tact cârmuiesc naia bisericii naționale, cu bărbăție și demnitate apēră „inaltele ei interese.“

An. reasumat cuprinsul acestui memorabil discurs, pentru-că este bogat în învățătură, și puternic întru a ne întări în convingerile, ce le formēză în noi studiul trecutului ; ca astfelu trecutul cu direcțiunea și experiențele lui să ne călăuzēscă și să ne fie un nimerit îndreptariu pentru viitoriu în modul

nostru de gândire și acțiune. Discursul dlui Mocsonyi este o espunere și constatare istorică neîndoiōsă, carea se estinde asupra următoarelor fapte, și anume :

a) Poporul românesc a trecut nevătēmat prin tōte greutățile trecutului, pentru-că a ținut cu rigoare la biserica ortodocșă ;

b) Biserica ortodocșă s'a dovedit pururea de unicul și ultimul adăpost al poporului român ;

c) Viēta poporului român representēză trăini-ciă în mēsură, în carea poporul va cultiva spiritul bisericii naționale ; și

d) Legătura generațiunilor ce se urmēză cu generațiunile anteriore, se sustine și desvōltă la noi, la Romāni, numai prin o lucrare inspirată de spiritul moștenit dela bētrāni, și dedicată întării, prosperării și înfloririi bisericii noastre naționale.

## Misteriologia.

(Continuare.)

*Sacramentul ungerii cu sf. mir. — Conceptutul ungerii cu sf. mir.*

Ungerea cu sf. mir este acel sacrament, prin care, ungēndu-se părțile corpului cu mir sf., se dă celui botezat darul Duhului sânt, spre a se întări și cresce în viața spirituală.

Precum omul, prin nascerea naturală ajuns în lume, are trebuință de diferite mijloce pentru sustinere, tot astfel și omul ajuns prin botez la mântuire, are lipsă de grația Duhului sf., spre a se întări în viața nouă spirituală, și acēstă grație i-se dă prin sacramentul mirului.

*Instituirea ddeescă a sacramentului mirului.*

Instituirea ddeescă a sacramentului mirului se vede din cuvintele : „In ziua cea mai de pe urmă, cea mare a sērbătorii, stetea Isus și striga ȓicēnd : De inșetoșēză cineva, să vină și să bea ; cel-ce crede întru mine, precum ȓice scriptura, rīuri de apă vie vor curge din pântecelē lui“ (Ioan c. 7. v. 37—38) și evangelistul Ioan comentēză cuvintele acestea ale Mântuitoriului : „Acēsta a ȓis (Isus) despre Duhul, pe care il vor primi cei-ce cred întru el“ (Ioan c. 7. v. 39). Deși evangelistii nu amintesc nimic despre modal impărtășirii Duhului sf., totuși din Faptele apostolilor se vede, că el se impărtășia prin punerea mânilor. Așa se istoriseșce, că : „Auȓind apostolii cei din Ierusalim, că Samaria a primit cuvēntul lui Dȓeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan, cari pogorīndu-se s'au rugat pentru ei, ca să primēscă duh sânt, pentru-că nu se pogorīse asupra nimēruia, fiind numai botezați în numele Domnului Isus. Atunci 'și-au pus mânilē peste ei și au primit duh sânt“ (Acta c. 8 v. 14—17).

Din cuvintele acestea se vede, că darurile spirituale se impărtășia prin o lucrare deosebită de

botez și acéști lucrare consta din impunerea mânilor și din o rugăciune. Ear din cuvintele apostolului Ioan : „Și voi ungere aveți dela cel sânt“ (I. epist. Ioan c. 2 v. 20) și : „Și ungerea, care ați primit-o, să rămână întru voi“ (I. epist. Ioan c. 2. v. 27), se vedă că darurile spirituale se împărtășiau și prin ungere. Din acestea deducem, că misterul împărtășirii darului Duhului sf. se săvârșia sau prin impunerea mânilor, sau prin ungere, sau prin amândouă deodată. Amintind tradițiunea aprópe lumai despre ungere, se pare, că de-și întru început se împărtășia acest misteriu mai ales prin impunerea mânilor, totuși mai târziu — deși tot pe timpul apostolilor — s'a folosit ungerea, ca mijloc al acestui sacrament.

Protestanții, cari nu primesc sacramentul ungerii cu sf. mir, dic, că acest misteriu e numai o ceremonie apartinătoare botezului. Contra lor putem aduce istorisirea de mai sus despre trimiterea apostolilor Petru și Ioan la Samarineni, cari, deși au primit botezul, totuși a trebuit să li-se împărtășescă darul Duhului sfânt prin o lucrare separată.

#### *Partea vizibilă a sacramentului mirului.*

Partea vizibilă a acestui sacrament constă din: materie, actul împărtășirii și rostirea formulei (Márt. ort. răsp. la întreb. 105).

1. Materia sacramentului ungerii cu sf. mir e mirul. Acesta e o amestecare de unt de lemn, balzam și alte arome și se pregătește mai ales în Mercuria săptămânii patimilor de episcop (can. 6 sinod. Cart. 418) și se sântășește Joi la liturgie înainte de cuvintele : „Pe toți sântii pomenindu i“.

2. Actul împărtășirii este ungerea cu mir în semnul crucii : la frunte, la ochi, la urechi, la nări, la gură, la pept, la mâni și la picioare, adecă la părțile mai însemnate ale corpului.

Biserica romană unge pe cel botezat, contra praxeii vechi, numai la frunte.

3. Formula — sunt cuvintele : „Pecetea darului sf. Duh“ și se întemeează pe cuvintele apostolului Pavel : „Carele ne-a pecetluit pe noi și ni-a dat arvuna Duhului în inimile noastre“ (II. Cor. c. 1. v. 22).

#### *Efectele nevedute ale acestui misteriu.*

Despre efectele nevedute ale sacramentului mirului ne învață biserica următoarele : „Precum ne nascem prin botez, asemenea prin sf. mir ne facem părtași ai Duhului sf., ne întărim în credința Domnului, înaintăm în grația lui Dđeu . . . și ne facem prin puterea sf. Duh așa de siguri și tari, încât dușmanul intelectual nu poate să vateme întru nimic sufletul nostru (Márt. ort. p. I. răsp. la întreb. 105). Ear darul spiritual se arată în :

a) luminarea minții, căci apostolul Ioan dice : „Și voi ungere aveți dela cel sânt și sciți toate . . .

și ungerea, pe care ați primit-o dela el, să rămână în voi și nu aveți lipsă, ca cineva să vă învețe pe voi și, precum ungerea lui vă învață pe voi despre toate și . . . precum v'a învățat pre voi, rămâneți în ea“ (Ioan c. 2 v. 20, 27).

b) întărirea voinței, precum dice apostolul Pavel : „Ear cel-ce ne întărește împreună cu voi în Christos și ne-a uns, este Dđeu, care ne-a și pecetluit și ni-a dat arvuna Duhului în inimile noastre“ (II. Corint. c. 1 v. 21 - 22).

Misterul mirului se împărtășește numai odată creștinului și numai în cazul, dacă unul, devenind eretic sau schismatic, se reîntorce earăși în sinul bisericii ortodoxe, 'i-se împărtășește de nou ungerea cu mir. (Márt. ort. p. I. răsp. la întreb. 105).

#### *Ministrul mirului.*

Ministrul săvârșitor al mirului e episcopul (can. 6 sinod. Cart. 418), ear ministrul împărtășitor este și preotul.

Dela acest us al bisericii ortodoxe, basat pe tradițiunea veche, se abate biserica romană, învățând, că atât ministrul săvârșitor, cât și împărtășitor e numai episcopul. Acéști doctrină a sa și-o întemeează biserica apusenă pe locul din Acta c. 8 v. 14 sq., unde se istorisesc, că apostolii au trebuit să mērgă la Samaria, ca să împărtășescă celor botezați de diaconul Filip darul Duhului sf., adecă misterul mirului. Inșă din acest loc nu se pôte deduce aserțiunea teologilor apuseni, pentru-că locul amintit dovedesc numai, că diaconii nu aveau dreptul de a împărtășii cu sf. mir, nu că nici preoții nu aveau acel drept. Nici chiar teologii apuseni nu sunt toți de acord între olaltă, ori de acest drept al episcopilor e un drept dđeesc, sau numai bisericesc.

#### *Subiectul mirului.*

Sacramentul mirului se împărtășește tuturor celor botezați, îndată după botez, precum și acelor, cari părăsind biserica ortodoxă, earăși se întorc în sinul ei.

Cumcă mirul se împărtășește imediat după botez, se vede din procedura apostolului Pavel, care, după ce a botezat pe unii în Efez, deloc li-a și împărtășit ungerea cu sf. mir (Acta c. 19 v. 5—6,) ear în epistola către Efezeni dice : „Nu întristați Duhul sf. al lui Dđeu, în carele v'ați sigilat în ziua răscumpărării (cap 4 v. 30), adecă în ziua botezului.

Biserica romană, începând din veacul al XIII-lea, împărtășește mirul numai după trecerea etății de 7 ani, din motivul, ca copilul să aibă mai întâiu, pricepere și cunoștință despre învățăturile fundamentale ale religiunii. Inșă consequent ar trebui și botezul să-l împărtășescă numai după-ce au ajuns copiii la pricepere.

## Tractarea metodică a rugăciunii

### „Tatăl nostru.“

#### c) *Vină împărăția ta!*

Pentru-ca voi iubitorilor să puteți bine înțelege cuvintele acestea, mai înainte trebuie să vă spun, ce este „împărăția lui Dumnezeu“! Sub împărăția lui Dumnezeu înțelegem totă lumea, apoi pe toți oamenii credincioși și pe toți îngerii și sfinții din ceriu. Ce înțelegem dară? Dar vedeți iubitorilor, pe pământ într-oameni este de multe-ori ură, minciună, înșelăciune și nedreptate. Dar când noi vorbim de „împărăția lui Dumnezeu“, pe care o dorim să vie, atunci noi cerem, ca aci pe pământ, într-oameni, să fie tocmai așa, precum este sus întru împărăția cea cerescă, întru sfinți și îngeri. Ce cerem noi? Cum să fie aici pe pământ? Ca unde? Cum e întru împărăția cea cerescă? Dar însemnați-vă, iub., întru împărăția aceea nu este ură, ci numai iubire, nu este strîmbătate, ci numai dreptate, nu e răsunare, ci ertare, șcl. Cum e dară întru împărăția cea cerescă? Vedeți: Împărăția cea cerescă este stăpânită de iubire, dreptate, adevăr și ertare! De ce este stăpânită? Și când ne rugăm, ca să vie la noi împărăția lui Dumnezeu, cerem, ca și pe pământ, aici într-oameni, să vie împărăția iubirei, a dreptății, a adevărului și a ertării. Când cerem să vie împărăția lui Dumnezeu, noi cerem să fim totdeauna buni, adică cu iubire către deapropoalele noastre, drepti către toți, iubitori de adevăr și ertători față de acei oameni, cari ne fac nouă rău. Ce cerem? Mai departe când zicem: „Vină împărăția ta“, cerem, ca să înceteze ura dintr-oameni, să nu mai fie oameni nedrepti și să nu se mai prigonească unul pe altul, căci din ură, din nedreptate și prigonire se nasc toate nenorocirile noastre; și decă toți oamenii se vor iubi unii pre alții, vor fi drepti și nu se vor mai prigoni, atunci noi oamenii toți vom fi buni, și decă toți vom fi buni, vom fi totodată și fericiți. Așadar ce cerem? Ce să înceteze? (. . . ura). Cum să nu mai fie omeii? (. . . să nu fie nedrepti). Căci ce se nasce din ură și nedreptate? Și cum va fi, când toți oamenii vor fi buni? (. . . toți vor fi fericiți). Însemnați-vă dară iub. școl., când oamenii nu se vor mai amări unii pe alții prin ură, prin nedreptate, prin prigonire și răsunare, atunci va domni întru noi numai iubirea. Ce va domni întru oameni, când ei nu se vor mai amări unii pe alți prin ură, nedreptate, prigonire și răsunare? Însemneți-vă! Unde-i iubirea, acolo toți oamenii își vor face bine unul altuia, vor vorbi numai vorbe bune și adevărate unii despre alții, nu se vor răsună unii asupra altora, ci vor erta unii la alții toate greșelile și vătămările șcl. Ce am zis dară: Ce se va întâmpla, decă va domni iubirea întru oameni? Așa e filor, iubirea, ce trebuie să o avem noi unii către alții, este fântâna, din care isvorește tot b i-

nele și totă fericirea. Ce am zis despre iubire?

#### d) *Fie voia ta, precum în ceriu, așa și pe pământ!*

Fiți atenți! Ce cerem noi? (. . . fie voia ta etc.) Cererea asta voi puteți înțelegeți bine. Ean să-i căutăm înțelesul! Când cerem noi, să se facă voia Tatălui ceresc, adică voia lui Dumnezeu, nu și-se pare că ar trebui să șcim mai întâiu și să pricepem, care a nume este voia lui Dumnezeu? Însemnați-vă, iub. copii. Mântuitorul nostru I. Christos ni-a dat două porunci mari, cea dintăiu zice: Iubesc pe Dumnezeu, mai mult decât pe tine însuși și din toate puterile tale! Care e dar porunca cea dintăiu? Apoi Is. Christos ni-a dat și o a doua poruncă: Iubesc pe deapropoalele tău ca pe tine însuși! Pe cine să iubesci? Cine este deapropoalele nostru? Vedeți, iub. școl., prin aceste două porunci mari Is. Chr. ni-a arătat voia lui Dumnezeu! Ce ni-a arătat? Prin cine ni-a arătat? Porunca întâiu zice: Să iubesci pe Dumnezeu! Ascultați copii: a iubi pe Dumnezeu, însemnă a iubi binele, a face totdeauna bine, a vorbi totdeauna adevărul, a erta celor ce greșesc șcl. Deci omul, care face totdeauna fapte bune și este cu dreptate și ertă pe aceia cari greșesc împotriva lui, acela iubesc pe Dumnezeu și prin urmare, împlinește voia lui Dumnezeu. Deci, care om iubesc pe Dumnezeu? Ce dice porunca a doua (. . . să iubesci pe deapropoalele tău ca pe tine însuși). Da, dragul meu, așa este! Ți-apropoalele nostru cine e? (tot omul). Vedeți, Dumnezeu este tatăl nostru al tuturor, și noi oamenii suntem fiii lui. Ce ne este nouă Dumnezeu? Ți noi ce suntem? Noi toți suntem frați, tot omul este fratele nostru, este apropiatele nostru, deci toți suntem datori să-ne iubim unul pre altul; Ce suntem noi toți? Ce este tot omul pentru noi? Ce trebuie dar să facem? Dar să luați sēma copii, și în întâia și în a doua poruncă ni-se spune, să iubim! Ce se spune? Deci cele două porunci mari se pot cuprinde în o singură poruncă, care zice: „Iubesc pe Dumnezeu mai mult decât pe tine însuși, pentru-că el îți este Tată, și tu ești făptura lui; iubesc pe deapropoalele tău, ca pe tine însuși, pentru-că și-este frate! Ce am zis? Acēsta este, iubitori școlari, porunca cea mare, în care ni-se zice să iubim pe tatăl nostru ceresc, și să ne iubim noi întru noi, acēsta este: voia lui Dumnezeu!! Tocmai de aceea, când noi ne rugăm ca „să fie voia lui Dumnezeu“, cerem, ca Dumnezeu să ne curățe inima și să ne lumineze mintea, ca totdeauna să iubim pe Dumnezeu și să ne iubim unii pre alții! Ce cerem? Și însemnați-vă copiilor: *când sufletul nostru va fi atât de curat, încât toate faptele noastre vor porni numai din iubirea către Dumnezeu și către deapropoalele noastre, atunci se va împline voia lui Dumnezeu, precum în ceriu, așa și pe pământ!* Spune și tu, ce am zis?

(Va urma.)

Iosif Tisu,  
învățător.

## Predică

la Dumineca a VII-a după Rusalii.

Er' după-ce au mers în casă, au venit la dînsul orbii și li-a grăit lor Isus: „Credeți că pot să fac eu această?” Grăit-au lui: „Da, Dómnne!” Mat. c. IX v. 25.

În sânta evanghelie de astăzi vedem, iubiților, descrise multe necazuri de ale vieții. Dureri, suferințe, griji și neajunsuri ne încungură în toate zilele vieții noastre. Așa a fost această la începutul veacurilor, așa se întâmplă și astăzi și așa va fi până la capătul lumii! Dureri au simțit cei doi orbi lipșiți de vedere, necazul cel mai mare l'a avut omul cel îndrăcit. Și cine e acela, care i-a cuprins pre aceste nenorociți cu compătimire și iubire? Cine e acela, la care durerile află mângăere, suferințele alinare? Cine e acela, la care mórtea află viétă? Isus, fiul lui Dđeu, carele ne vindecă durerile și ne dă ajutorii în necazurile noastre. Însă precum orbii și îndrăcitul au dobândit ajutoriul lui Isus, pentru-că s'au rugat cu credință de dînsul, așa și noi, numai astfel putem aștepta ajutoriul lui Dđeu în necazurile noastre, decă ne vom ruga către dînsul cu credință vie și neclătită.

Nu cred să fie între noi cineva, care n'ar dori ca să fie împărțit de ajutorul lui Dđeu în necazurile și suferințele sale! Și totuși, muți sunt, căroră nu li-se dă acest ajutoriu! Și ca să nu fie lipsit de ajutoriul lui Dđeu în necazurile sale, vă trag luarea aminte, ca în necazurile vóstre cu toții să vă întorceți cu credință către bunul Dđeu, care nu va întârția cu ajutoriul său; și ca să vă arăt acelea, voi arăta în cele următoare: că Dđeu la toți după credința lor li-a dat și le dă ajutoriu, și încă voi arăta cu pilde: 1) că dela Isus mulți au dobândit ajutoriu, pentru-că au cređut într'insul și 2) că mulți pentru aceea nu capătă ajutoriu dela Dđeu, pentru-că nu se întorc cu credință vie către Dđeu.

Pildele, ce le voi aduce 'nainte pentru întărirea și arătarea celor đise, le voi lua din sfânta scriptură.

Înainte de toate vă arăt întâmplarea din sânta Evanghelie de astăzi. Orbii amintiți într'insa s'au rugat de ajutoriul lui Isus, însă 'nainte de ce li-ar fi ajutat, a voit să știe și alții, căci el scia ca un Dđeu; de aceea li-a đis lor: „Credeți că pot să fac eu această?” Și dênșii din convingerea inimii i-au răspuns: „Da, Dómnne!” Și étă cuvântul mângăitor al lui Isus: „Fie vouă după credința vóstră!” Mat. 9. 28, 29.

Ear' altă-dată un orb, căruia Isus în mod minunat i-a redat vederea, pentru care faptă fariseii l'au blăstemat atât pe Isus, cât și pe orbul vindecat, Isus, pentru-ca să se convingă, că óre orbul rămas-a în credința sa și după blăstémurile fariseilor, a căutat pe orbul și i-a đis: „Cređi tu în fiul lui Dđeu?” Er' el a đis: „Cred, Dómnne” și s'a închinat lui;

étă și pre acesta credința lui cea tare și neclătită l-a mântuit!

Venit-a și muerea Cananéncă la Isus și l-a rugat să mântuască pe fiica ei, carea se chinua rău. Isus, deși mișcat de rugările ei, totuși i-a đis: „Nu' este bine a lua pânea fiilor și a o arunca cânilor;” însă după-ce muerea și după cuvintele aceste aspre se ruga cu credință đicând: „Dómnne! și câinii mănâncă din sfărăturile ce cad din mésa Domnilor sei”, — Isus, bucurându-se de credința ei, i-a răspuns: „O, muere! mare este credința ta, fie ție după credința ta!” și s'a tămăduit fiica dintr'acel ceas (Mat. 16, 26 — 30). Ecă puterea cea mare a credinței adevărate!

Să vă aduc înainte încă pe sutașul, carele se roga către Isus, ca să vindece pe sluga sa, căruia Isus i a răspuns: „Mergi! și cum ai cređut, fie ție”. (Mat. 8, 12.)

În urmă să ve aduc aminte cuvintele minunate ce le đice Isus despre credința în Dđeu: „Aveți credință în Dđeu” — đice la Marc. 11, 22, 23, — că adevăr zic vouă că cel ce ar đice muntelui acestuia: redică-te și te aruncă în mare, și nu se va îndoi în inima sa și va crede, că ce va đice, va fi”. — Din toate acestea vă poțeti convinge, că Isus după credința noastră ne ajută, și toți cu credință neclătită în dînsul au aflat dar și îndurare, mângăere și ajutoriu în lipsele, în bólele sale. Să privim la bolnavii, ce veniau la Christos. Cari, din cei ce au cređut în el, s'a întors nevindecat?! nici unul! Unuia-i đice bunul nostru Mântuitoriu: „Nu te teme, ci numai crede;” altuia: „Decă poți crede: toate se pot celui credincios;” ér la al treilea: „Mergi în pace, credința ta te a mântuit”, ér altora: „Aveți credință în Dđeu!” (Marc c. 5, 9, 10, 11).

Acum în zilele noastre au creștinii destule necazuri, și totuși nu dobândesc ajutoriu. Nu! căci n'au credință adevărată, ba li-e și rușine a se întorce către Dđeu. Orbul din Ierichon cu atât mai tare striga către Isus, cu cât îl silia poporu să tacă. Acum, decă se întorce în necazul său cineva către Dđeu, decă se întorce la preot, ca să ajute necredinței lui, ca să se róge pentru dînsul, e destul ca să-i đică cineva: ce ámblu după de acele? și pierde credința lui, pierde că-i este rușine de om, care nu l'póte ajutóra. Cei într'u necazuri, se rugau de Isus đicându-i: „Isuse! Fiul lui David, miluește-te spre mine! decă voiesci mă poți vindeca!” Iar în zilele noastre de se rógă cineva, tótă rugăciunea lui pare a fi imputare, și mai totdeauna sună cam așa: „Dne! pentru-ce m'ai uitat, pentru-ce ai lăsat atâtea necazuri asupra mea?! De câte ori nu auđim đicându-se: „Acum și Dđeu m'a lăsat, n'are grije de mine”, — cari, toate dovedesc, că nu este credință, și nefiind credință, nu vine apoi nici ajutorul đdeesc. — nu cred în Dđeu, de aceea nici Dđeu nu-i ajută pre dênșii. Lor li-se đice: „Nădejdea necredincioșilor va perii”.

Să fie dară credința noastră tare și neclătită, cu

credință să cerem ajutorul lui Dġeu, să nu des-  
răm nici odată, ci să căutăm mângăiere în credința  
noastră cea sfântă, căci credința pusă în Dġeu, pōte  
suferi multe! Amin.

Vecherd, la 1/13 Iuliu 1898.

Georgiu Cherecheșiu,  
preot ort.

## D I V E R S E.

† *Necrolog.* Ni-se trimite următorul anunț fu-  
nebral: Cu durere aducem la cunoștință trecerea din viață  
a neuitatului tată, socru și bunic Simeon Andron,  
preot pensionat, azi la orele 3 $\frac{1}{2}$  din zori, în etate de 81  
de ani, și în al 49-lea an al preoției. — Jalnica Fami-  
lie: Amalia măritată Pġrvu, ca fiică. Mihail Pġrvu, profe-  
sor prep. Craiova, ca ginere. Simcon B. Ioanoviciu, stu-  
dent în farmacie ca nepot, și rudeniile. — Sarafola, 4/16  
Iulie 1898.

† *Necrolog.* Subscrișii cu inima durerōsă aducem  
la cunoștință tuturor neamurilor și cunoscuților, că iubita  
și neuitata noastră fiică Livia Hortensia, Marți în  
23 Iuniu (5 Iliu), la ora 1. p. m. după un morb scurt  
și greu și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatoriului  
în etate de 5 luni. Vecherd la 27 Iuniu (9 Iuliu) 1898.  
Fiei-i țġrina ușōră. Georgiu Cherecheșiu, preot și soția  
Elisa Pința.

\* *Anuarul XXXIV* al gimnasiului mare  
public român de religiunea gr. or. din Brașov, al șcō-  
lei reale și al șcōlelor centrale primare pe al 48-lea an  
școlar: 1897/8, publicat de Virgil Onițiu, direc-  
torul șcōlelor medii, a apărut în tipografia Ciureu &  
comp. din Brașov. Cuprinsul acestui bogat Anuar este  
următorul: I. Conferențele pedagogice: Proiect de modificare a  
programei orelor de lecții la șcōlele medii gr. or. din Brașov,  
de Virgil Onițiu, director. Manual de stilistică de I. F. Negruțiu,  
recensuine de Dr. Ios. Blaga, profesor. Două cărți elementare  
pentru limba maghiară de V. Goldis, recensuine de Dr. Ios. Blaga.  
Kalmár E.: „Magyar olvasókönyv,” recensuine de N. Bogdan,  
prof. F. Lurtz: Aritmetică, recensuine de Aurel Ciortea,  
prof. — II. Pro memoria: † Nicolae Popovici, fost prof. de  
cântări. Ioan Lăpġdat, fost prof. gimn. (cu portretele lor.) — III. Date școlare: Personalul  
didactic. Schimbări în corpul didactic. Materialul propus în  
anul școlar 1897/98. Lucrări scripturistice din limba română.  
Temele lucrate la examenul scripturistic de maturitate.  
Reforme, ajustări și inovațiuni. A. Planul de învățământ.  
B. Lucrări menite a ridica rezultatul învățământului: Biblioteca  
de clasă; conferențe pedagogice (s'au ținut cu totul 3 în acest  
an școlar); fondul Coresi. C. Ajustări în edificiul școlar și în  
arangementul intern al localelor de învățământ. — Mijlōce de  
învățământ: A. Biblioteca, a) profesorală, b) a școlarilor.  
B. Musee și colecțiuni. C. Reviste și diare. — Fonduri  
administrate de corpul profesoral: A. Fondul „Coresi”; B. „Fondul  
pentru ajutorarea școlarilor sġraci și bolnavi”; C. Fondul  
„Bălașa St. Blebea” pentru premiarea școlarilor distinși în  
muzică; D. „Fondul pentru procurarea unui steag nou” la  
gimnasiu. — Societatea de lectură „Ioan Popasu” a studenților  
dela gimnasiu: A ținut în decursul anului: 1 ședință publică,  
16 ședințe ordinare și 2 extraordinare. — Stipendiștii (dela  
gimnasiu și șcōla reală) în acest an școlar au fost 22,  
stipendiatișii din diferite fonduri. — Șcōla elementară  
capitală. — Acte și decizuri principale. — Notițe istorice  
din viața școlară a anului 1897/98, dintre cari relevăm  
examenul de maturitate la gimnasiu: cel scripturistic s'a ținut în

șcōlele 4—9 Maiu st. v., supărġndu-se 19 abiturienți. Toți  
aceștia au fost admiși și la examenul verbal, care s'a ținut  
în șcōlele 8 și 9 Iuniu v. a. c. Resultatul a fost: maturi cu  
„fōte bine” 3; maturi cu „bine” 5; maturi 3; respinși pe un  
an: 4; respinși pe 2 luni: 4. Examenle publice de încheiere  
s'au ținut: la gimnasiu în 25 Iuniu v., őr la șcōla reală în  
26 Iuniu v. a. c. — Înșciințare pentru anul viitor. — Date  
statistice, din cari se vede, că au fost înmatriculați: la  
gimnasiu 325, la șcōla reală 144, la șcōla comercială 101,  
la șcōla primară de băieți 424, la cea de fġețe 293; la șcōla  
de repetiție (băieți și fġețe) 125, — cu totul 1412 școlari.  
— Clasificațiunea școlarilor. — Lista școlarilor premiați.

\* *Esposița de păpușe dela Neuwied*, arangeată de  
augusta regină a României, se va îmbogăți în timpul cel  
mai scurt cu mai multe esemplare, cari vor reprezenta  
portul românesc din Bucovina. Anume la inițiativa zeloaselor  
doamne Eugenia Morariu și Sofia Stefanovici s'a procurat  
un număr frumos de păpușe spre a fi costumate și trimise  
la Neuwied. O parte din ele este dejă gata și în șcōlele  
acestea vor fi toate espuse într'o vitrină din Cernăuți.  
Costumarea cu deosebit gust s'a făcut în partea cea mai  
mare de cătră d-șoara Aglaia Lupu (Tărășeni).

\* *Copil răpit de vultur.* Din Iași se scrie, că de pe  
teritoriul moșiei Unghenii-Ruși, acum câteva șile un vultur  
mare a răpit copilul unei țġrance, ce săpa la porumb.  
Vulturul a sburat cu copilul în ghiare și într'o clipă s'a  
făcut nevedut.

\* *Bibliografie.* A apărut: „Manual complet de  
agricultură națională”, de Dr. George Maior, profesor de  
agricultură la șcōla centrală de agricultură dela Ferġstrġu  
și la seminarul Nifon Mitropolitul, pentru usul șcōlelor  
speciale secundare și superiōre de agricultură, seminarii,  
șcōle normale, studiu particular și de consultat pentru  
agricultorii practici. Cartea a fost aprobată de Ministerul  
agriculturei, comerului, industriei și domeniilor și  
subvenționată de „Asociațiunea transilvană pentru literatură  
română și cultura poporului român” din Sibiu, de Reuniunea  
agricolă a comitatului Făgăraș, și numeroșe alte societăți  
științifice și economice. Lucrarea cuprinde 4 părți: —  
Partea I. Agrologia sġu agricultura generală — 33 cōle  
de tipar, avġnd 217 figuri intercalate în text. Costă 5  
corōne sġu 7 lei. — Partea II. Fitotechnia sġu cultura  
specială a plantelor, dimpreună cu fġețele și pășunile —  
38 cōle de tipar cu 202 figuri în text, costă 10 lei sau 8  
corōne. — Partea a III. Zootechnia sġu cultura vitelor,  
dimpreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptărilor  
cu cunoșcerea lănei, peste 30 cōle de tipar, cu vr'o 200  
figuri în text, diferite rase și specii de vite domestice  
copiate după natură. (Se află sub tipar și va apăre până  
la finele anului). Costă 10 lei sġu 8 corōne. — Partea a  
IV. Economia rurală (va apăre mai târșiu.) Cartea este  
în 4 volume mari deosebite, formând însă un singur tot  
și cuprġnd tot ceea-ce privesce agricultura, atât din  
punct de vedere științific, cât și practic; este scrisă în  
tr'un limbagiu ușor, popular, cu termeni culeși din  
sușii graiului poporului agricultor. Ea se deosebesce în  
mod esențial de produsele literare similare, apărute până  
acum în limba română, prin varietatea și cuprinsul ei,  
căci este cea dintăiu carte de specialitate, care ia  
concrența cu cele mai bune lucrări germane și franceze.  
Tōte societățile literare naționale și Revistele de  
specialitate au recunoscut unanim valōrea ei. Ea umple  
un mare gol în literatura română de specialitate și n'ar  
trebui să lipsġcă de pe masa nici unui agricultor  
practic, mare și mic, cum nici din Biblioteca școlară  
și ale Reuniunilor culturale și economice. Prețul,  
față cu sacrificiile făcute de autor în adunarea  
materialului și munca depusă, este moderat.



## Asociațiunea la Beiuș.

Primum spre publicare următoarea :

### Invitare.

Subscrisul comitet, organizat pentru primirea „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” invită cu toată stima onoratul public român atât la adunarea generală a „Asociațiunei”, ce se va ține în 27 și 28 August st. n. a. c. în Beiuș, cât și la festivitățile, ce se vor arangea cu această ocaziune.

Programa festivităților va fi următoarea :

În 26 August.

Séra întâmpinarea solemnă a comitetului central la gară.

Séra la 9 ore — séra de cunoștință.

În 27 August.

La 9 ore i. m. sf. Liturgie și Chiemarea Duului sânt în bisericile ambelor confesiuni.

La 11 ore i. m. Ședința I. a adunării generale.

La 2 ore d. m. banchet.

La 8 ore séra concert și teatru.

În 28 August.

La 9 ore i. m. sf. Liturgie în bisericile ambelor confesiuni.

La 11 ore ședința II. a adunării generale.

La 8 ore séra bal.

În 29 August.

Excursiune la „Stâna de vale.”

Fiind-că dorința comitetului este, ca toți oșpeții să fie adăpostiți în cvartire acomodate, cei-ce doresc a lua parte la aceste festivități sunt rogați, să binevoiescă a-l avisa despre acesta pe Dl advocat Dr. Gavril Cosma, președintele comitetului de încvartirare, până în 15 August c. n. cu atât mai vârtos, căci impregiurările noastre de comunicațiune reclamă necesitatea a ne îngrijii eventual de un tren separat, care va pleca dela Orade la Beiuș în 26 August c. n. cam la 2 ore d. m.

Éră doritorii de a participa la excursiunea la „Stâna de vale” în 29 August, sunt rogați a-l avisa despre acesta pe Dl Vasile Dumbrova, președintele comitetului de excursiune, tot până în 15 August c. n.

Beiuș, din ședința comitetului central pentru primirea „Asociațiunei”, ținută în 17 Iulie c. n. 1898.

În numele comitetului central :

August. Antal,  
protopop,  
președintele com. central.

Nicolau Diamandi,  
profesor,  
notariul com. central.

## LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Comitetul parochial gr. ort. rom. din Soborșin prin acesta aduce la cunoștință, că, pentru predarea lucrărilor de edificare a bisericeii gr. ort. rom. din Soborșin, se va ține licitațiune minuendă verbală publică, împreună cu oferte în-

chise și sigilate, în 31 Iulie 1898 n. la 10 ore a. m. în localitatea oficiului parochial din Soborșin.

Planul și preliminarul de spese se pot vedé la oficiul parochial gr. ort. rom. din Soborșin și în cancelaria Ven. Consistoriu din Arad.

Suma preliminară e de 9051 fl. 34 cr.

Numai acei reflectanți pot lua parte la licitațiune, cari anterior au depus la epitropia parochială cauțiua de 10% după suma preliminară, adecă 905 fl. 13 cr. în bani gata séu în hârtii de valóre legale.

Comitetul parochial în tot cazul își rezervă dreptul — fără considerare la preț — a preda lucrul la acel întreprindător, în care are mai mare garanție.

Soborșin, 8/20 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

## Concurs.

Pentru ocupa ea definitivă a postului de învățóre la școla de fete gr. ort. română din comuna Chitighaz (Kétegyháza, diecesa Aradului, protopopiatul Chișineului, comitatul Békés), se escrie concurs cu termin de alegere pe 16/28 August 1898.

Emolumintele anuale sunt : a) In bani gata 300 fl. v. a., solvinđi în rate lunare anticipative ; b) 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> stângeni metrici de lemne din cari este a se încălđi și sala de învățământ ; c) cuartir liber cu 2 chilii, culină, cămară, și grădină de legumi ; d) pentru participarea la toate conferințele 6 fl. v. a. ; e) pentru scripturistica 3 fl. 33 cr. — Despre famulație se va îngrijii epitropia școlară.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și §-lui 6 art. XVIII din 1879, provédute și cu atestat de conduită dela comitetul parochial și antistia comunală — adresate comitetului parochial din Chitighaz, sunt a-se trimite până la 13/25 August 1898 — Preaonoratului Domn Dr. Ioan Trailescu, protopop și inspector cerc. de școle în Kisjenő, având recurrencele și până la alegere a-se presenta în vre-o Duminecă séu sêrbătóre la s. biserică, spre a-se aréta poporului.

Se observă, că alésa învățóre numai după espirarea unui an de probă se va recomanda Ven. Consistoriu spre întărire, se înțelege, de va dovedí diligință, sporiu și purtare morală bună, la din contră stațiunea se va dechiara de vacantă.

Alésa învățóre e deobligată a-se presenta la s. biserică în toate Duminecile și sêrbătóritile de preste an, ca să supraveghieze asupra elevelor.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parochial din Chitighaz, ținută la 13/25 Iuniu 1898.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu : Dr. IOAN TRAILESCU, m. p. protopop și inspect. cerc. de școle.

—□—

Se deschide concurs pe vacanta stațiune învățórescă din comuna Chertiș (protopop Buteni, diecesa Arad) cu termin de alegere la 26 Iuliu a. c. st. v., până când recurenții au sé-și susțérnă recoursele instruite conform prescrișelor legii de învățământ Preaonoratului domn protopresbiter și inspector cerc. de școle în Buteni (N.-Butyin) și a se presenta în sta biserică din Chertiș, pentru a se face cunoscut poporului.

Emolumintele încopciate cu această stațiune sunt : 1) 160 fl., đis unasutășesedeci floreni val. austr. ; 2.) 14 șinice bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz, prețuite în 84 fl. v. a. ; 3) 4 stângeni de lemne pentru învățótor, prețuiți în 24 fl. v. a. ; 4) venite cantoralii 16 fl. v. a. ; 5) pentru scripturistica și participare la reuniune 10 fl. ; 6) pentru curatorat 6 fl., cuartir liber și grădină de legumi.

NB. La cas, când alegândul învățator, după un an de probă, va documenta diligență și progres în ale învățământului, i-se pune în prospect îmbunătățirea salariului.  
Cherțiș, la 24 Iunie (6 Iuliu) 1898

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: CONSTANTIN GURBAN, m. p. prot.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorească din **Sacadat**, cercul inspectorat Pesteș, se escrie concurs cu termin de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1) În bani gata 200 fl. v. a. solviți în rate treilunare; 2) pământul învățătorească estimat la 100 fl.; 3) Stolele cantonale usuate, precum: dela înmormântare mare 1 fl., dela mică 50 cr., dela cununie 20 cr., cuartir liber și grădină

Doritorii de-a ocupa această stațiune sunt avisați a-și trimite petițiunile lor instruate cu documentele recerute, adresate comitetului parochial, pe calea subscrișului protopresviter în Lugașul-de-sus p. u. Eleds — și a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore la Sf. biserică, pentru a se face cunoscut poporului

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TEODOR FILIP, m. p. protop. insp. cerc. de școle.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorească din comuna **Sarand**, cercul inspectorat Pesteș, — se escrie concurs cu termin de alegere **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1) în bani gata 300 fl. v. a.; 2) stolele cantonale usuate, cuartir liber și grădină; 3) lemne pentru încălzitul școlii, câte vor trebui.

Cei-ce doresc a ocupa această stațiune au a-și trimite petițiunile lor provădate cu documentele necesare, adresate Comitetului parochial pe calea subscrișului în Lugașul-de-sus p. u. Eleds și a se presenta în vre-o Duminecă la Sf. biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TEODOR FILIP, m. p. protop. insp. cerc. de școle.

—□—

Nr. 11. S. f. Zs. 1898.

În alumneul „Zsiga“-ian, din Oradea-mare, afară de cei primiți, se mai primesc pe anul școlastic 1898/99, ca alumnști — stipendiști — încă tre (3) tineri români gr. or. cari vor studia la gimnasiu ori la școlile reale seu la academia de drepturi din loc, cari gratuit vor capeta provisiunea întrégă în institut.

Recursele ajustate cu: a) Estras de botez, b) Testimoniu școlastic, c) Atestat de paupertate și d) Certificat despre vaccinare, adresate Senatului fundațional sunt a-se trimite până la 1/13 August a. c. la protopopul Orășii-mari Toma Pacala, în Oradea-mare (N.-Várad)

Totodată se aviséză Onoratul public interesat, că în institut acesta vor putea fi primiți tineri gr. or. rom. cari vor studia la școlile din loc și vor capeta provisiunea întrégă pe plată, de câte 18 fl. la lună respective 180 fl. la an, solvindă anticipative în 4 rate anuale, în internat vor fi supusi disciplinei institutului.

Oradea-mare, 20 Iunie (2 Iuliu) 1898.

Senatul fundațiunei „Zsiga“-iane din Oradea-mare:

Toma Pacala, m. p.  
protop. Orășii-mari, ca preș.  
Senatului.

Georgiu Papp, m. p.  
preot arch. cons., ca not.  
Senatului.

—□—

Cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școla“, se escrie prin acesta concurs pentru

deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din ppresbiteratul Timișorii:

1) **Bencecul-român**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 146 fl. 42 cr.; b) 4 jughere livadă; c) cortel în natură în edificiul școlii; d) 30 Hlt. grâu; e) lemne pentru învățatori 4 orgii, ér pentru încălzirea salei de învățământ 2 orgii; f) pentru scripturistica 5 fl; ér pentru conferință 5 fl; g) dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

2) **Giroc**, la clasele inferioare, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 150 fl.; b) 40 chible de grâu; c) 10 stg. de lemne din cari are a se încălzi și sala de învățământ = 90 fl; d) pentru conferință 10 fl. și pentru scripturistica 10 fl; e) cortel liber cu 2 chilii, cuină, cămară și grajd pentru vite; f) grădină întra și estravilan, după care alesul are să porțe sarcinile publice; g) dela înmormântări, unde va fi poftit 50 cr.

3) **Ianova**, școla de băeți, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 158 fl.; b) 30 Hlt. grâu, prețuit în 175 fl.; c) 24 metri faturi à 2 fl = 48 fl. din care are a se încălzi și sala de învățământ; d) 4 jughere pământ, livadă = 60 fl; e) pentru conferință 6 fl. și pentru scripturistica 5 fl.; f) cortel liber cu jumătate grădină intravilană și grădina de afară întrégă; g) dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

4) **Mehala**, la clasele inferioare, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 400 fl.; b) pentru 3 stg. de lemne 20 fl.; c) cortel liber și grădină intravilan; d) 2 jughere de pământ, după cari sarcinile publice le va supporta alesul; e) dela înmormântări 2 fl, din care sumă va avé se solvésză școlarilor ministrarți câte 4 cr. La înmormântări învățatorii merg pe rând. Alesul va avé se porțe cântarea în strana strângă la tóte servițiile bisericesci publice; și e îndatorat a tiné în tóte Duminecile și sârbătorile școlă de repetițiune.

5) **Pustiniș**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 245 fl.; b) pentru conferință 10 fl.; și pentru scripturistica 5 fl.; c) grâu curat 50 chible; d) pentru încălzirea salei de învățământ 4 orgii de paie; e) dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.; cortel liber cu grădină, cămară și grajd.

Reflectanții au se-și substérna recursele provădate cu testimoniu de califică și limba magiară, adresate respectivului comitet parochial, la P. O. Domn Dr. Tr. Putici, ppr. sbiter și inspector de școle.

La Mehala se cere și aptitudinea de a instrua și conduce cor; cei cu 3-4 clase gimn. ori civile vor fi preferiți.

Competenții vor avé se se presente în vre-o Duminecă ori sârbătore în s. biserică din comuna la carea competéză, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședințele concernentelor comitete parochiale, în Iunie 1898. Comitetele parochiale.

Cu consensual ppbiter.: DR. TR. PUTICI, m. p. insp. școl.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Bruznic**, protopresviteratul Lipovei, prin acesta se escrie de nou concurs, cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școla“.

Emolumentele împreunate cu acesta parochie sunt: 1) Una sesiune parochială de pământ, parte arătoriu, parte fênaț; 2) 1/2 de jug. de pământ, grădină intravilană și 1/2 jug. de pământ grădină estravilană, parte pentru sêmănat, parte pruniște; 3) Bi. ul protesc usuat dela 180 N-ri de ease, câte una măsură cucuruz sfarmat seu una

Urméză în suplement.



Suplement la „BISERICA și ȘCOLA“ Nr. 28.  
Anul XXII.

spene de grâu, séu în bani 1 fl. de Nr. de casă; 4) Stolele usuete dela funcțiunile religioase.

Tóte aceste emolumente, computeate în bani după calculul de mijloc, dau un venit anual aproximativ de 500 fl. v. a.

Recurenții pentru acésta parochiá, sunt avisați ca recursele lor provézute cu documentele de cualificațiune recerute, și adresate comitetului parochial din Bruznic sé le subșterná subscrisului protopresviter Voicu Hamsea, în Lipova (B.-Lippa) până la terminul sus indicat, avénd, a sé presenta în vre-o Duminecă ori sêrbátóre (cu observarea Ș-lui 18 din Regulamentul pentru parochii) în sfta biserică din Bruznic, pentru a-și aréta desteritatea în cele rituale.

Bruznic, la 21 Iunie (3 Iulie) 1898.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : VOICU HAMSEA, m. p. protopop.

Pe stațiunea învățătorească dela șcôla gr. or. română din comuna Soldobagiu, protopresbiteratul Orăđii-mari, sé escrie concurs cu termin de alegere pe 9/21 August a. c.

Emolumintele sunt : 1) Dela 80 numere de case câte o măsură bucate, jumătate grâu jumătate cucuruz à 1 fl. 50 cr. = 120 fl. ; 2) 13 jugere și 1470 pământ à 9 fl. = 121 fl. ; 3) Lemne uscate 3 orgii à 5 fl. = 15 fl. ; 4) Dela 56 prunci decbligati la șcôla de tóte zilele câte 1 fl., érá dela 86 prunci dela șcôla de repetiție câte 50 cr. de tot : 69 fl. ; 5) Pentru conferințele învățătorești 6 fl. pentru scripturistica 5 fl. — de tot : 336 fl.

Afară de dotațiunea de sus alegéndul învățător sé va mai bucura de venitele cantoralí dela funcțiunile obveninde, precum și de grădină de ¼ jugăr.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și Ș-lui 6 art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochial din Soldobagiu, sé-se trimítá subscrisului în Oradea-mare până inclusive 7/29 August a. c., avénd recurenții în vre-o Duminecă ori sêrbátóre a-se presenta în biserică din loc, spre a-și aréta desteritatea în cântare și tipical bisericesc.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : TOMA PACALA, m. p. protop. insp. școl.

Pe stațiunea învățătorească dela șcôla gr. or. română din comuna Tarian, inspectoratul Orăđii-mari, sé escrie concurs cu termin de alegere pe 6/18 August a. c.

Emolumintele sunt : În bani numărar 88 fl. ; 2) 4½ jugere pământ à 20 fl. = 90 fl. ; 3) 94 mészuri de bucate à 1 fl. 25 cr. = 117 fl. 50 cr. ; 4) o cânepiște sémánatá cu trifoiu 6 fl. Suma 301 fl. 50 cr.

Afară de dotațiunea de mai sus alegéndul învățător sé va mai bucura de venitele cantoralí dela funcțiunile obveninde cam 30 fl., precum și de cortel cu două chilii, culină, câmară, podrum, și alte supraedificate, nu altcum și de grădină pentru legume.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și Ș-lui 6 art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochial din Tarian, sé-se trimítá subscrisului în Oradea-mare, până inclusive 3/15 August a. c., avénd recurenții în vre-o Duminecă, ori sêrbátóre a-se presenta în biserică din loc, spre a-și aréta desteritatea în cântare și tipical bisericesc.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : TOMA PACALA, m. p. prot. și insp. școl.

Pe stațiunea învățătorească dela șcôla gr. or. rom. din comuna Șumugiu, protopresbiteratul Orăđii-mari, sé escrie concurs cu termin de alegere pe 7/19 August a. c.

Emolumente sunt : 1) Cortel liber cu grădină de legumi ; 2) În bani gata 173 fl. 80 cr. ; 3) 8 jugere de pământ 40 fl. ; 4) dela 126 case câte ½ măsură de bucate 75 fl. 80 cr. ; 5) 4 orgii de lemne pentru învățător 24 fl. ; 6) venite cantoralí și din comună 22 fl., — de tot : 335 fl. 60 cr.

Doritorii de a ocupa acésta stațiune, sunt avisați a trimite recursele lor ajustate conform Stat. org. și Ș-lui 6 art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochial din Șumugiu, subsemnatului protopop și inspector școlar în Oradea-mare până la 5/17 August a. c. érá până la alegere sé-se presente în biserică din Șumugiu, spre a-și aréta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : TOMA PACALA, m. p. prot. insp. școl.

Pe stațiunea învățătorească dela șcôla gr. or. română din comuna Ch. Apateu, inspectoratul Orăđii-mari sé escrie concurs cu termin de alegere pe 6/17 August a. c.

Emolumintele sunt : 1) Cortel cu grădină de legumi 30 fl. ; 2) În bani gata 60 fl. ; 3) Folosirea unui pământ 120 fl. ; 4) 10 cubule grâu de pâne, și 5 cub. orz à 5 fl. = 75 fl. ; Venitele cantoralí dela mort mare 1 fl., mort mic 50 cr., cununie 50 cr. = 30 fl. Suma 315 fl.

Sé observá că contribuțiunea după pământul învățătoreșc o va solvi alegéndul învățător, mai departe pentru dota a ținea de mai sus învățătorul va implini de-odată și afacerile cantoralí

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și Ș-lui 6 art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochial din Ch. Apateu, sé-se trimítá subscrisului în Oradea-mare până inclusive 3/15 August a. c. avénd recurenții în vre-o Duminecă ori sêrbátóre, a-se presenta în biserică din loc spre a-și aréta desteritatea în cântare și tipical bisericesc.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : TOMA PACALA, m. p. prot. și insp. școl.

Pentru ocuparea definitivă a stațiunei învățătorești cantoralé din comuna Olcea, inspectoratul Beliu sé escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de 2/14 August a. c. Emolumintele sunt : în bani 100 fl. ; 16 cubule cucuruz à 5 fl. = 80 fl. ; pământ arător de 10 cubule cu aréndă de 65 fl. ; 5° lemne pentru șcôla și învățătoriu, cantoratul 40 și 20 cr., la an 25 fl., alte venite sigure 10 florini.

Recurenții până în ziua alegerii în cutare Duminecă ori sêrbátóre au a-se presenta la s-ta biserică din loc pentru a-și aréta desteritatea în tipic și cântări, ér suplicele adresate comitetului parochial, până în 1/13 Aug. a. c. sunt a-se subșterne la subscrisul în F. Giriș (F. Győrös, p. u. Tenke.)

Comitetul parochial.

În conșelegere cu : PETRU SERBU, m. p. adm. ppresb.

Pentru vacanta parochiá de clasa II din Șepreș, în protopresbiteratul Ienopolei, prin acésta sé escrie concurs cu termin de 30 de zile dela áltáia publicare în fóia „Biserica și Șcôla“.

Emolumintele sunt : 1) jumătate de sesiune pământ arătoriu și fênaș prețuit la 128 fl. anual ; 2) venitele stolare cu 327 fl. 50 cr. ; 3) birul parochial prețuit în 200 fl. ; 4) alte venite sigure cu 25 fl. — Tóte la oláltá sé urcă la 680 fl. 50 cr.

Recurenții sub durata concursului și vor prezenta recursurile prin P. On. Oficiu protopresviterial al Ienopolei (Borosjenő) și se vor prezenta vre-odată în biserică din loc spre a se face cunoscut parochianilor alegători dar se vor feri a influența cu mijloace neiertate, ca să poată fi admis în lista de candidare.

Șepreuș, la 14 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBANU, m. p. protopresviter.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiilor învățătoresci dela clasele I și a II-a de băeți dela școala confesională rom. gr. or. din opidul Lipova, să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia diecesană „Biserica și Școala“.

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata câte 400 fl. v. a. și la timpul său adausul de cuincinale prescise prin lege; 2) pentru lemne din care are a să încălzi și sala de învățământ câte 50 fl. v. a.; 3) pașal pentru scripturistică câte 10 fl. v. a.; 4) câte un juger de pământ și câte un tachi, estravilane; 5) quartir liber în localitatea școlii, — pentru fie-care învățător.

Alegândul învățător, va fi îndatorat a instrua și conduce corul vocal, după cum va dispune comitetul, precum și a instrua în fie-care an 2 adulți în cântarea glasurilor bisericesci, pentru ce va avea pe lângă emolumintele de mai sus, o remunerațiune anuală corespunzătoare.

Dela reflectanții la aceste stațiuni învățătoresci se recere:

a) Se poședă cualificațiunea recerută prin lege, notându-se că cei cu cualificațiune superiără vor fi preferiți; b) să dovedescă că sunt apți a instrua și conduce cor vocal; și alegândul, carele va fi destinat prin comitetul parochial a instrua și a conduce corul vocal, va avea o remunerațiune anuală corespunzătoare.

Reflectanții sunt avisați, ca recursurile lor instruate conform recerintelor aci espuse și adresate comitetului parochial din Lipova, arătând în recurs expres, că pentru care din cele 2 stațiuni învățătoresci recurge, să le subscornă P. O. D. Voicu Hamsea, protopresbiter și inspector școlar în Lipova (B.-Lippa) până la terminul sus indicat; precum și a se prezenta în persoană în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Lipova spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Lipova, în 24 Iunie (6 Iulie) 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. prot. și insp. școlar.

—□—

În conformitate cu înaltul decis consitorial, Nr. 2267/898, pentru îndeplinirea postului vacant de învățător la cl. I confesională rom. gr. or. din comuna Chesinț, prin această să escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuali, împreunate cu acest post sunt:

1) Salariu în bani gata 300 fl.; 2) Quartir liber în edificiul școlii cu grădină de legiuni de 1 jug. catastral; 3) 10 orgii de lemne din care să va încălzi și sala de învățământ; 4) 10 fl. pentru participare la conferințele învățătoresci; 5) 5 fl. pentru scripturistică.

Recurenții, cari doresc a ocupa acest post învățătoresc, sunt avisați ca recursurile lor instruite conform dispușeșunilor legali în valoare, și adresate comitetului parochial din Chesinț, se le subscornă subscrisului protopresbiter, inspect. școlar în Lipova (B.-Lippa) până la terminul sus indicat, precum și a-se prezenta în vre-o Du-

minecă ori sârbătoare, în sfta biserică din Chesinț, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Chesinț, la 14/26 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopop, inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci rom. gr. or. din Melynadass, să publică concurs cu termen de alegere pe Duminecă în 2/14 August a c.

Dotățiunea anuală a învățătorului este: 1) 160 fl. v. a. bani gata; 2) 12 metri grâu, 12 metri cucuruz; 3) 6 stângeni de lemne, din cari e a să încălzi și sala de învățământ; 4) 3 jugere pământ parte fânaș, parte arătură; 5) pentru conferință și scripturistică 10 fl.; 6) dela înmormântări, unde învățătorul în tot locul e poștit, dela mic 20 cr. dela mare 40 cr.; 7) quartir liber, staul pentru vite și grădină de legume.

Dela recurenți să poștește să-și ajusteze petițiunile cu documentele necesari prescise de statutul organic, și adresate Comitetului parochial din Melynadass, să le subscornă Prea onoratului Domn protopop și inspector școlar Iosif Grădinariu, în Belinez.

Vor fi preferiți conducătorii de cor vocal.

Recurenții până la alegere să se prezenteze în sânta biserică de aici, în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în tipic și cant.

Melynadass, la 14/26 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

Cu scirea mea: IOSIF GRĂDINARIU, m. p. protopresv. inspect. cerc. de școle.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. rom. din Diosig, inspectoratul Oradea-mare, să escrie concurs cu termen de alegere pe 26 Iuliu (7 August) a. c.

Emolumintele sunt: în bani gata numărar 300 fl., afară de această cortel cu grădină de legumi, precum și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursurile ajustate conform presciselor Stat. org. și §-lui 6 art. XVII din 1879, — adresate comitetului parochial din Diosig, să-se trimită subscrisului în Oradea-mare până la 25 Iuliu v. a. c. având recurenții în vre o Duminecă, ori sârbătoare a-se prezenta la biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop inspector școlar.

—□—

Pe stațiunea învățătorescă dela școala gr. ort. rom. din comuna Sacal, inspectoratul Orașii-mari să escrie concurs cu termen de alegere pe 30 Iuliu (11 August) a. c.

Emolumintele: 1) Cortel cu intravilan computat în 20 fl.; 2) Salariul în bani 100; 3) 1/4 sesiune pământ 80 fl.; 4) 20 șinice de grâu 100 fl.; 5) Stole cantorale 50 fl.; 6) Pașiune pentru 3 vite 6 fl. — de tot 356 fl.

Se observă că contribuțiunea după pământul învățătoresc are să-o solvescă alegândul învățător.

Recursurile ajustate conform presciselor Stat. org. și §-lui 6 art. XVIII din 1879, — adresate comitetului parochial din Sacal, să-se trimită subscrisului în Oradea-mare până inclusive în 28 Iuliu vechiu a. c., având recurenții în vre-o Duminecă, ori sârbătoare a se prezenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop inspector școl.